Verandering in alcoholconsumptie bij volwassen tijdens de COVID-19 pandemie: een systematische review

Haio: MIGUET Sam , KUL
Promotor: AERTGEERTS Bert , KUL
Praktijkopleider: MEERSMAN Agnes , Van Mechelen Wouter , VANDERVELDEN Johan , VANRUSSELT Wim

Context: COVID-19 is een zeer besmettelijke en gevaarlijke ziekte die veroorzaakt wordt door het Sars-CoV-2-virus. Als gevolg van de snelle wereldwijde verspreiding van het virus werd een pandemie uitgeroepen, wat leidde tot talrijke veiligheidsmaatregelen, gaande van het dragen van gezichtsmaskers tot strikte handhygiëne en lockdowns. De pandemie en de bijbehorende veiligheidsmaatregelen zouden kunnen leiden tot een toename van negatieve psychologische reacties en geestelijke gezondheidsproblemen. Omdat psychologisch leed en problematisch alcoholgebruik vaak samen voorkomen, is een toename van het alcoholgebruik als gevolg van het ervaren psychisch leed een reële mogelijkheid.

Onderzoeksvraag: Het kritisch synthetiseren van de wetenschappelijke evidentie over de impact van de COVID-19 pandemie op alcoholgebruik bij volwassenen.

Methode: We voerden een systematische review uit en doorzochten MEDLINE, Web of Science Core Collection en EMBASE voor studies gepubliceerd tot november 2021, die de verandering in alcoholconsumptie bij volwassenen geassocieerd met de COVID-19 pandemie onderzochten. Daarnaast hebben we referentielijsten van de geïncludeerde studies gescreend om studies te identificeren die door onze zoekopdracht gemist werden. Twee reviewers screenden onafhankelijk van elkaar studies voor inclusie, extraheerden gegevens en beoordeelden de studiekwaliteit met behulp van het kwaliteitsbeoordelingsinstrument "Instrument Q". Alleen kwantitatieve studies werden geïncludeerd. Gegevens werden geëxtraheerd en samengevat in Excel.

Resultaten: Er werden twintig studies gevonden, die 55.196 deelnemers vertegenwoordigden. Zes studies onderzochten het verschil in AUDIT-C score, drie gaven een statistisch significante daling aan en één een statistisch significante stijging. De grootste daling was van 1.89 naar 1.54. Vijf studies onderzochten het verschil in het aantal drinkdagen per week, één vond een statistisch significante afname van 1.9 naar 1.8 en één vond een statistisch significante toename van 1.28 naar 1.45. Twaalf studies onderzochten het verschil in alcoholeenheden per dag: drie vonden een statistisch significante daling en drie een statistisch significante stijging. De grootste afname was van 0.17 tot 0.12 en de grootste toename was van 0.43 tot 0.61. Zes studies onderzochten het verschil in zwaar episodisch drinken, vier studies vonden een statistisch significante afname, de grootste afname was van 0.34 tot 0.20.

Conclusie: De resultaten van deze review suggereren een lichte daling van de AUDIT-C score en zwaar episodisch drinken tijdens de COVID-19 pandemie. De resultaten inzake drinkdagen per week en alcoholeenheden per dag zijn echter uiteenlopend en inconsistent. Onze bevindingen wijzen op de nood aan meer studies van hoge kwaliteit, vooral in lage- en middeninkomenslanden. Bovendien is er behoefte aan uitgebreide gegevens op bevolkingsniveau over alcoholgebruik in verschillende subpopulaties. Prospectieve studies zijn nodig om de langetermijneffecten van de COVID-19-pandemie op het alcoholgebruik te beoordelen.